

DE
HEMEL
BEGINT
BIJ JE
VOETEN

DE
HEMEL
BEGINT
BIJ JE
VOETEN

JANDY NELSON

Blossom
BOOKS

Voor mijn moeder

Twitter mee: #dehemelbegintbijjevoeten

Nur 285/W091501

© MMXV Nederlandse editie: Blossom Books

© MMX Jandy Nelson.

Originally published by Penguin, USA. Used with the permission of Pippin Properties, Inc. through Rights People, London

Oorspronkelijke titel: *The Sky is Everywhere*

Nederlandse vertaling: © 2010 Michèle Bernard en Moon, Amsterdam

Opmaak binnenwerk: Studio L.E.O.

Alle rechten voorbehouden, inclusief het recht van reproductie in zijn geheel of in gedeelten, in welke vorm dan ook.

Blossom Books is een imprint van Uitgeverij Kluitman Alkmaar B.V.

Blossombooks.nl

Deel 1

1

Omie maakt zich zorgen over mij. Niet alleen omdat Bailey, mijn zus, vier weken geleden is overleden of omdat mijn moeder al zestien jaar niets van zich heeft laten horen, en zelfs niet omdat ik ineens alleen nog maar aan seks denk. Ze maakt zich zorgen over mij omdat een van haar kamerplanten onder de vlekken zit.

Omie heeft het grootste deel van mijn zeventienjarige leven geloofd dat deze specifieke kamerplant, van het onbestendige soort, een afspiegeling is van mijn emotionele, spirituele en lichamelijke toestand. Ik ben het ook gaan geloven.

Tegenover mij in de kamer staat Omie, een in bloemenjurk gestoken gestalte van één meter tachtig, gebogen over de bladeren met de zwarte vlekken erop.

‘Hoe bedoel je dat het deze keer misschien niet goed komt?’ Ze vraagt dit aan oom Big, boomspecialist, inwonende blower en gestoorde professor op de koop toe. Hij weet van alles een beetje, maar van planten weet hij alles.

Voor ieder ander lijkt het misschien vreemd, of zelfs volslagen gestoord dat Omie mij aanstaart terwijl ze dit vraagt, maar niet voor oom Big, die ook naar mij staart.

‘Deze keer heeft hij een hele serieuze aandoening.’ Bigs stem buldert alsof hij op een podium staat of op een preekstoel zit; zijn woorden hebben gewicht. Zelfs ‘geef me het zout eens aan’ klinkt uit zijn mond als een van de Tien Geboden.

Omie slaat in paniek haar handen voor haar gezicht en ik ga weer verder met mijn gedicht dat ik in de kantlijn van *De Woeste Hoogte* aan het krabbelen was. Ik zit in de hoek van de bank weggekropen en ik heb geen zin om te praten, ik stop net zo lief een doosje paperclips in mijn mond.

‘Maar het is wel altijd goed gekomen met die plant, Big, net als toen Lennie haar arm had gebroken bijvoorbeeld.’

‘Toen had de plant witte vlekken.’

‘Of toen ze afgelopen herfst auditie deed voor eerste klarinettist, maar het weer niet werd.’

‘Bruine vlekken.’

‘Of toen...’

‘Deze keer is het anders.’

Ik kijk op. Ze zitten nog steeds naar mij te kijken, een boomlang duo vervuld van verdriet en bezorgdheid.

Omie is de tuingoeroe van Clover. Ze heeft de bijzonderste bloementuin in Noord-Californië. Haar rozen hebben meer kleuren dan alle zonsopgangen in een jaar bij elkaar en hun geur is zo bedwelmend dat je, volgens de stadsoverlevering, bij het inademen ervan ter plekke verliefd op iemand wordt. Ondanks haar zorg en beroemde groene vingers lijkt deze plant de koers van mijn leven te volgen, onafhankelijk van Omies inspanningen en zijn eigen plantaardige verstand.

Ik leg mijn boek en pen op tafel. Omie buigt zich wat dieper over de plant en fluistert iets over het belang van joie de vivre, sjokt vervolgens naar de bank en gaat naast me zitten. Dan komt Big erbij die zijn enorme gestalte naast Omie laat zakken. En zo blijven we met z’n drieën de rest van de middag zitten, elk met hetzelfde weerbarstige haar dat als een

wirwar van zwarte, glanzende kraaien op ons hoofd staat.

Dit zijn wij sinds mijn zus Bailey een maand geleden is bezweken aan een fatale hartritmestoornis tijdens een repetitie van de plaatselijke opvoering van Romeo en Julia. Het is alsof iemand de horizon heeft opgezogen toen wij allemaal de andere kant opkeken.

2

De ochtend dat Bailey overleed,
maakte ze me wakker
door haar vinger in mijn oor te stoppen.
Ik haatte het als ze dat deed.
Toen ging ze bloesjes aantrekken en vroeg me steeds:
Welke vind je leuker, de groene of de blauwe?
De blauwe.
Je keek niet eens, Lennie.
Oké, de groene dan. Het kan me niks schelen wat je
aantrekt...
Toen rolde ik op mijn andere zij en viel weer in slaap.
Later kwam ik erachter dat ze de blauwe aanhad
en dat waren de laatste woorden die ik tegen haar had
gezegd.

(Geschreven op een snoepverpakking en gevonden op het pad naar de
Rain-rivier)

Mijn eerste dag op school is precies zoals ik het me had voorgesteld. Als ik er aankom, lijkt de gang zich te splitsen als de Rode Zee, gesprekken verstommen, ogen vervuld van medeleven schieten nerveus heen en weer en iedereen staart me aan alsof ik Baileys dode lichaam in mijn armen draag, wat misschien ook wel zo is. Ik ben doordrenkt van haar dood, ik voel het en iedereen ziet het, zo duidelijk als een grote, zwarte jas waarin ik me op een prachtige lentedag heb gewikkeld. Maar wat ik niet had verwacht is de ongekende opwindning over een of andere nieuwe jongen, Joe Fontaine geheten, die tijdens mijn maandlange afwezigheid bij ons op school is gekomen. Overal waar ik kom is het:

‘Heb je hem al gezien?’

‘Hij ziet eruit als een zigeuner.’

‘Als een popster.’

‘Een piraat.’

‘Hij schijnt in een band te zitten die Dive heet.’

‘Iemand zei dat hij in Parijs heeft gewoond.’

‘Dat hij straatmuzikant was.’

‘Heb jij hem al gezien?’

Ik heb hem al gezien want toen ik naar de repetitie van de schoolband ging en op de stoel wilde gaan zitten die het hele afgelopen jaar al van mij was, zat hij erop. Ondanks mijn allesoverrompelende verdriet laat ik mijn ogen over de zwarte laarzen glijden, over de kilometerslange benen in spijkerbroek en zijn brede torso. Mijn blik blijft uiteindelijk hangen bij een gezicht dat zo levendig is dat ik me afvraag of ik een gesprek tussen hem en mijn muziekstandaard onderbreek.

‘Hai,’ zegt hij en hij springt op. Hij is boomlang. ‘Jij moet Lennon zijn.’ Hij wijst naar mijn naam op de stoel. ‘Ik heb gehoord van je... Het spijt me.’ Ik kijk naar de manier waarop hij zijn klarinet vasthoudt, niet voorzichtig, maar met zijn vuist stevig om de nek geklemd alsof het een zwaard is.

‘Dank je,’ zeg ik en dan breekt er over zijn hele gezicht een glimlach door, wauw. Is hij door een windvlaag uit een andere wereld onze school

binnengeblazen? Zijn ongegeneerde houding van blijde stripheld kan niet verder afstaan van de norske houding die de meesten van ons tot in de perfectie beheersen. Hij heeft massa's slordige, bruine krullen die alle kanten op zwaaien en wimpers die zo dik en lang als spinnenpoten zijn. Als hij gewoon knippert, is het net alsof hij met zijn felgroene ogen naar je zit te knipogen. Zijn gezicht is nog opener dan een open boek, als een muur vol graffiti, eigenlijk. Ik merk dat ik met mijn vinger 'wauw' op mijn dijbeen schrijf en besluit dat ik beter mijn mond kan opendoen om ons uit deze spontane staarwedstrijd te bevrijden.

'Iedereen noemt me Lennie,' zeg ik. Niet erg origineel, maar beter dan het alternatieve 'eh' en het werkt. Hij kijkt even naar zijn voeten en ik haal diep adem en zet me schrap voor de volgende ronde.

'Dat vroeg ik me eerlijk gezegd al af. Is het Lennon naar John?' vraagt hij waarbij hij weer mijn blik vasthoudt – zometeen val ik nog flauw. Of ga ik in vlammen op.

Ik knik. 'Mijn moeder was een hippie.' Dit is per slot van rekening het noorden van Noord-Californië – de uiterste grens van het hippierijk. Alleen in de vijfde klas zit al een meisje dat Electricity, een jongen die Magic Bus heet en dan hebben we nog talloze bloemen: Tulip, Begonia en Poppy – allemaal namen die de ouders bij het bevolkingsregister hebben opgegeven. Tulip is een krachtpatser van twee ton die de ster van het American footballteam zou zijn geweest, als wij op een school hadden gezeten waar ze American footballteams hebben. Dat is niet het geval. Wij zitten op een school waar je zelf mag kiezen of je in de gymzaal mee wilt doen aan de ochtendmeditatie.

'Ja,' zegt Joe, 'mijn moeder ook en mijn vader en tantes en ooms, broers, zussen, neven en nichten... welkom in de Fontaine-Commune.'

Ik schiet in de lach. 'Precies.'

En nog een keer wauw – mag ik wel zo makkelijk lachen? En mag het wel zo goed voelen? Alsof je in een rivier met heerlijk fris water stapt.

Ik draai me om omdat ik me afvraag of iedereen naar ons kijkt en zie

dat Sarah net het muziekklokaal is binnengelopen of liever gezegd, is binnengestormd. Ik heb haar nauwelijks meer gesproken sinds de begrafenis en ik voel me ineens schuldig.

‘Lennieeeee!’ Ze komt op ons af gedenderd als post-gothic-nu-cow-girl-verschijning: in een nauwsluitende zwarte vintage jurk, stoere cow-boylaarzen, blond haar dat zo zwart geverfd is dat het blauw lijkt, afge maakt met een schreeuwerige Stetson-hoed. Ik zet me schrap voor haar halsbrekende toenaderingstempo en vraag me heel even af of ze echt van plan is in mijn armen te springen, voor ze dat daadwerkelijk doet en we allebei op Joe afglijden die op de een of andere manier zijn evenwicht, en dat van ons, bewaart zodat we niet allemaal door het raam vliegen.

Dit is Sarah, ingetogen.

‘Leuk,’ fluister ik in haar oor, terwijl ze me omhelst als een beer, ook al heeft ze de bouw van een vogeltje. ‘Goeie manier om die lekkere nieuwe jongen omver te kegelen.’ Ze ligt in een deuk en het voelt zowel geweldig als verontrustend om iemand vast te houden die schudt van het lachen en niet van hartverscheurend gehuil.

Sarah is de meest enthousiaste cynische persoon op deze planeet. Ze zou de perfecte cheerleader zijn als ze niet zo walgde van ‘schoolse saamhorigheid’. Ze is, net als ik, verslaafd aan lezen, maar leest zwartgallige boeken. Had al in de vierde klas *Walging* van Sartre gelezen, waarna ze alleen nog maar zwarte kleding droeg (ook op het strand), sigaretten ging roken (hoewel ze eruitzag als het gezondste meisje dat je ooit hebt gezien) en werd gekweld door haar existentiële crisis (ook al feestte ze tot in de vroege uurtjes door).

‘Lieve Lennie, welkom terug,’ zegt een andere stem. Meneer James – in mijn hoofd ook bekend als Yoda vanwege zowel zijn uiterlijke verschijning als zijn magische muzikale kracht – is opgestaan naast de piano en kijkt me aan met dezelfde uitdrukking van grenzeloos verdriet waaraan ik al gewend ben van alle volwassenen om me heen. ‘Het spijt ons allemaal heel erg.’

‘Dank u,’ zeg ik voor de honderdste keer die dag. Sarah en Joe kijken me ook allebei aan. Sarah kijkt bezorgd en Joe met een grijns zo breed als het hele Noord-Amerikaanse continent. Ik vraag me af of hij iedereen zo aankijkt. Is hij een stripfiguur? Nou, wat hij ook is, of heeft, het is besmettelijk. Voor ik het zelf doorheb, heb ik zijn continentale grijns geëvenaard, met Puerto Rico en Hawaï er nog bij. Ik moet eruitzien als vrolijke rouwdraagster. Poeh. En dat is nog niet alles, want nu probeer ik me voor te stellen hoe het is om hem te zoenen, om hem echt te zoenen – o, o. Dit is een probleem, een geheel nieuw on-Lennie-achtig probleem dat op de begrafenis is begonnen: ik verdronk in duisternis en ineens begonnen alle jongens om me heen licht te geven. Vrienden van Baileys werk of opleiding, van wie ik de meesten niet eens kende, kwamen naar me toe om te zeggen hoe erg ze het vonden en ik weet niet of het kwam doordat ze dachten dat ik op Bailey leek, of doordat ze medelijden met me hadden, maar even later voelde ik dat er een paar waren die me op een beladen, indringende manier aanstaarden en dat ik terugstaarde alsof ik iemand anders was en dat ik dingen dacht die ik nog niet eerder had gedacht. Dingen die in een kerk al erg genoeg zouden zijn, maar op de begrafenis van je zus helemaal.

Deze jongen die nu voor me staat te stralen, lijkt een totaal unieke manier van stralen te hebben. Hij moet uit een heel vriendelijk deel van de Melkweg zijn gekomen, denk ik terwijl ik probeer die gestoorde glimlach op mijn gezicht af te zwakken, maar in plaats daarvan flap ik er tegen Sarah bijna uit dat hij op Heathcliff lijkt, want dat vind ik ineens, nou ja, behalve dat blijde gelach dan – en dan wordt plotse-ling alle lucht uit me geperst omdat ik op de harde, koude betonnen realiteit van mijn leven stuit als ik me herinner dat ik na school niet naar huis kan rennen om Bailey over die nieuwe jongen in de band te vertellen.

Zo gaat mijn zus steeds opnieuw dood, de hele dag door.

‘Len?’ Sarah raakt mijn schouder aan. ‘Gaat het?’

Ik knik en slik het verdriet weg, dat als een op hol geslagen trein op me af dendert.

Achter ons begint iemand *The Shark Approaches*, oftewel de begintune van 'Jaws', te spelen. Ik draai me om en zie dat Rachel Brazile op ons af glijdt en 'Heel grappig' mompelt tegen Luke Jacobus, de saxofonist die voor deze muzikale begeleiding zorgde. Hij is slechts een van de vele bandleden die Rachel in een spoor van aangereden wild heeft achtergelaten. Jongens die het slachtoffer zijn geworden van het feit dat deze hooghartige verschrikking in een prachtig lichaam verpakt zit en nog meer bedrogen zijn door de grote bruine ogen van een bosgodin en Rapunzelhaar. Sarah en ik zijn ervan overtuigd dat God in een ironische bui was toen hij haar creëerde.

'Ik zie dat je De Maestro hebt ontmoet,' zegt ze tegen me, terwijl ze terloops Joe's rug aanraakt als ze op haar stoel gaat zitten, de stoel voor de eerste klarinettist, die eigenlijk van mij is.

Ze doet haar koffer open en begint haar instrument in elkaar te zetten. 'Joe heeft in La France op het conservatorium gezeten. Heeft hij dat al verteld?' Ze zegt natuurlijk niet gewoon Frankrijk, zoals ieder normaal mens. Ik voel dat Sarah naast me verstijft. Zij heeft totaal geen geduld meer met Rachel sinds zij is verkozen tot eerste klarinettist, ten koste van mij, maar Sarah weet niet wat er precies is gebeurd – niemand weet dat.

Rachel schroeft haar mondstuk zo vast dat het lijkt of ze haar klarinet probeert te wurgen. 'Joe was een fantastische tweede klarinettist tijdens jouw afwezigheid,' zegt ze en ze rekt het woord fantastisch uit van hier tot aan de Eiffeltoren.

Ik spuug geen vuur terug door een opmerking te maken als: 'Fijn, dat alles zo goed voor jou heeft uitgepakt, Rachel.' Ik zeg helemaal niks en wou dat ik me kon oprollen tot een balletje om langzaam weg te rollen. Sarah daarentegen kijkt alsof ze wou dat ze een bijl bij de hand had.

Het lokaal heeft zich gevuld met het lawaai van willekeurige noten en

toonladders. ‘Rond het stemmen af, vandaag wil ik voor de verandering beginnen als de bel gaat,’ roept meneer James vanaf de piano. ‘En pak allemaal een potlood, want ik heb wat veranderingen aangebracht in het arrangement.’

‘Ik kan beter even op iets gaan slaan,’ zegt Sarah en ze werpt Rachel een blik vol walging toe voor ze zich uit de voeten maakt om op haar pauken te gaan slaan.

Rachel haalt haar schouders op, glimlacht naar Joe – nee, knipoogt lachend. Lieve hemel. ‘Nou, het is gewoon zo,’ zegt ze tegen hem, ‘je was, ik bedoel, je bent fantastisch.’

‘Niet waar.’ Hij buigt voorover om zijn klarinet te pakken. ‘Ik ben een zwoeger die alleen maar de stoel heeft warm gehouden. Nu kan ik terug naar de plek waar ik thuishoor.’ Hij wijst met zijn klarinet naar de blazerssectie.

‘Je bent gewoon bescheiden,’ zegt Rachel en ze gooit haar gouden sprookjeslokken over de rugleuning van haar stoel. ‘Jij hebt zo veel kleuren op je muzikale palet.’

Ik kijk naar Joe en verwacht een bewijs te zien van een ingehouden zucht bij het horen van deze imbeciele woorden, maar krijg iets heel anders te zien. Ook naar Rachel lacht hij op een aardrijkskundige schaal. Ik voel het bloed naar mijn hoofd stijgen.

‘En ik zal je ook missen,’ zegt ze met een pruillip.

‘We komen elkaar nog wel tegen,’ antwoordt Joe en hij voegt er een knipoog aan toe. ‘Straks, bij geschiedenis bijvoorbeeld.’

Ik ben kennelijk onzichtbaar geworden en dat is maar goed ook, want ineens heb ik geen idee meer wat ik met mijn gezicht, lichaam of aan flarden gescheurde hart aan moet. Ik ga zitten en merk op dat deze grijnzende, knipogende sukkel uit La France geen steek op Heathcliff lijkt. Ik had me vergist.

Ik doe mijn klarinetkoffer open, stop het rietje in mijn mond om het vochtig te maken, maar bijt het per ongeluk door.

Op een vrijdag in april, om 16.48u,
was mijn zus aan het repeteren voor haar rol als Julia
en een minuutje later was ze dood.
Tot mijn verbijstering stond de tijd
niet gelijk met haar hart stil.
Mensen gingen naar school, hun werk, naar restaurants;
ze doopten stokbrood in hun soep,
maakten zich zorgen over hun examens,
zongen in de auto met de ramen dicht.
Dagenlang sloeg de regen als vuisten
op het dak van ons huis —
het bewijst dat God
een vreselijke fout had gemaakt.
Elke ochtend als ik wakker werd,
luisterde ik naar het onophoudelijke beuken,
keek ik naar de somberte door het raam
en was ik opgelucht
dat de zon tenminste het fatsoen had
om haar gezicht niet te laten zien.

(Gevonden op een stukje papier, op een lage tak geprikt bij het ravijn)

3

De rest van de dag gaat als in een roes voorbij en voor de laatste bel luidt, glip ik weg en duik de bossen in. Ik wil niet over de weg naar huis, want ik wil niemand van school tegen het lijf lopen. Sarah al helemaal niet; die heeft me laten weten dat ze in de tijd dat ik me schuilhield, veel heeft gelezen over verlies en dat het volgens alle deskundigen tijd is dat ik ga praten over wat ik doormaak – maar zij en de deskundigen en zelfs Omie begrijpen het niet. Ik kan het niet. Ik zou een nieuw alfabet nodig hebben, eentje gebaseerd op vallen in een diep gat, op verschuivende aardlagen, op een diepe, allesverslindende duisternis.

Als ik door het bos van reuzensequoia's loop en mijn gym schoenen het regenwater van de afgelopen dagen opslurpen, vraag ik me af waarom door verdriet getroffen mensen nog de moeite nemen om rouw kleren te dragen als het verdriet zelf toch al voor een onmiskenbare garderobe zorgt. De enige die het vandaag niet aan me heeft gemerkt – behalve Rachel dan, maar die telt niet – was de nieuwe jongen. Hij zal alleen deze nieuwe zusterloze variant van mij kennen.

Ik zie een stukje papier op de grond liggen dat droog genoeg is om op te schrijven en ga op een steen zitten, pak de pen die ik tegenwoordig altijd in mijn achterzak heb zitten en schrijf een gesprekje op dat ik

met Bailey heb gehad. Dan vouw ik het papiertje op en begraaft het in de vochtige aarde.

Als ik het bos uit stap en op de weg naar ons huis uitkom, word ik overspoeld door een gevoel van opluchting. Ik wil thuis zijn, waar Bailey het meest levend is, waar ik haar nog steeds uit het raam kan zien hangen met haar wilde zwarte haren die in haar gezicht waaien als ze zegt: 'Kom op, Len, we gaan naar de rivier, nu, meteen.'

'Hé daar'. Ik schrik van Toby's stem. Toby, twee jaar lang Baileys vriend en half cowboy, half skater, maar honderd procent liefdesslaaf van mijn zus en de afgelopen tijd compleet uit het oog verloren ondanks de vele uitnodigingen van Omie. 'We moeten hem juist nu de hand reiken,' blijft ze maar zeggen.

Hij ligt op zijn rug in de tuin en Lucy en Ethel, de twee honden van de burens, liggen languit naast hem te slapen. Dit is een bekend plaatje in de lente. Als de engelentrompet en de sering in bloei staan, is de geur in haar tuin daadwerkelijk slaapverwekkend bedwelmend. Zelfs de drukste persoon ligt na een paar tellen tussen de bloesem op zijn rug de wolken te tellen.

'Ik was, eh, de tuin aan het wieden voor Omie,' zei hij duidelijk gegeneerd over zijn horizontale positie.

'Ja, daar hebben we allemaal weleens last van.' Met zijn woeste haardos en zijn brede gezicht bedekt met zomersproeten is Toby het beste voorbeeld van hoe een mens op een leeuw kan lijken zonder afstamming van een dierlijke soort te zijn. Toen Bailey hem voor het eerst zag, waren wij samen aan het loop-lezen (wij loop-lezen allemaal; die paar mensen die bij ons in de straat wonen weten dat van onze familie en rijden heel voorzichtig in hun auto naar huis voor het geval een van ons een wandelingetje maakt en volledig opgaat in een boek). Ik was, zoals gewoonlijk, *De Woeste Hoogte* aan het lezen en zij las *Rode rozen en tortilla's*, haar lievelingsboek, toen een reusachtig kastanjebruin paard ons passeerde op weg naar het bospad. Mooi paard, dacht ik voor ik mijn

aandacht weer op Cathy en Heathcliff vestigde. Maar een paar seconden later keek ik weer op toen ik Baileys boek met een klap op de grond hoorde vallen.

Ze liep niet meer naast me, maar was een paar passen achter me blijven staan.

‘Wat heb je?’ vroeg ik aan mijn plots volledig verlamde zus.

‘Heb je die jongen gezien, Len?’

‘Welke jongen?’

‘God, wat heb jij? Die heerlijke jongen op dat paard, die zo uit een boek lijkt te zijn gesprongen. Belachelijk dat je hem niet hebt gezien, Lennie.’ Haar ergernis over mijn gebrek aan belangstelling voor jongens was net zo groot als mijn ergernis over haar belangstelling voor ze. ‘Hij draaide zich om toen hij langs ons reed en lachte naar me – hij is zo knap... net als de revolutionair in dit boek.’ Ze boog voorover om het op te rapen en veegde het stof van het omslag. ‘Je weet wel, die ene die Gertrudis op zijn paard trekt en haar in een vlaag van passie meevoert...’

‘Het zal wel, Bailey.’ Ik draaide me weer om, ging door met lezen en liep naar de veranda waar ik me op een stoel liet zakken en me liet meevoeren door de overweldigende passie van de twee hoofdrolspelers te midden van de Engelse veenmoerassen. Ik hield ervan als de liefde zich afspeelde op de veilige bladzijden van mijn roman, maar niet in het hart van mijn zus zodat ze maandenlang geen aandacht meer voor mij had. Maar af en toe, als ik opkeek uit mijn boek, zag ik haar zitten op een grote steen bij het bospad aan de overkant van weg, waar ze zo overduidelijk zat te doen alsof ze las dat ik me niet kon voorstellen dat zij een echte actrice was. Ze bleef daar uren zitten wachten tot haar revolutionair weer voorbijkwam, wat hij uiteindelijk ook deed, maar dan van de andere kant en niet op een paard maar op een skateboard. Het bleek dat hij helemaal niet uit haar boek was gestapt maar gewoon bij ons op school zat, alleen ging hij om met paardrijliefhebbers en skaters en omdat zij een echte toneeldiva was, hadden hun paden, tot op die dag, elkaar niet

eerder gekruist. Maar op dat moment maakte zijn afkomst of met welk vervoermiddel hij voorbijkwam niets meer uit omdat het beeld van hem in galop in Baileys brein was gebrand en haar vermogen om rationeel te denken sindsdien verdwenen was.

Ik ben nooit lid van de Toby Shaw Fanclub geweest. Ik was niet weg van zijn cowboyachtige manier van doen, en ook het feit dat hij van een 180 Ollie een 'Fakie Feeble Grind' kon maken, was voor mij geen compensatie voor het feit dat hij van mijn zus een permanente liefdeszombie had gemaakt.

Dat dus, en ook omdat hij mij net zo interessant leek te vinden als een gepofte aardappel.

'Gaaf het, Lennie?' vraagt hij in zijn languit liggende positie waarmee hij me weer naar het nu terugbrengt.

Om de een of andere reden laat ik hem de waarheid weten. Ik schud mijn hoofd, van links naar rechts, van links naar rechts, uit ongeloof en wanhoop en weer terug.

Hij gaat overeind zitten. 'Ik weet het,' zegt hij en ik zie aan zijn desolate blik dat het waar is. Ik wil hem bedanken dat ik van hem niets hoeft te zeggen en hij het toch begrijpt, maar ik blijf zo stil als de zon die zijn warmte en licht als een schenkan over onze verbijsterde hoofden uitgiet.

Hij klopt met zijn hand op het gras om aan te geven dat ik naast hem moet komen liggen. Ik zou wel willen, maar aarzel. We hebben nog nooit iets samen gedaan zonder Bailey erbij.

Ik gebaar naar het huis. 'Ik wilde net naar mijn kamer gaan.'

Dat is waar. Ik wil in Het Heiligdom zijn, volledige naam: Het Geheime Pompoen Heiligdom, dat een tijdje terug door mij is omgedoopt nadat Bailey mij een paar maanden geleden ervan had overtuigd dat de muren van onze slaapkamer oranje moesten zijn, een schreeuwende, brutale kleur oranje die het dragen van een zonnebril bijna noodzakelijk maakte. Voor ik vanochtend naar school ging, had ik de deur doelbewust

dichtgedaan omdat ik hem eigenlijk wilde barricaderen voor Omie en haar verhuisdozen. Ik wil dat Het Heiligdom blijft zoals het is, namelijk precies zoals het was. Omie denkt dat dit betekent dat ik een tik van de molen heb gekregen en een ongeleid projectiel ben geworden, Omies uitdrukking voor stapelgek.

‘Schatje.’ Ze staat ineens op de veranda, gekleed in een felpaarse jurk met madeliefprint. Ze heeft een verfkwast in haar hand en het is voor het eerst sinds Bailey is overleden dat ik haar er met een zie. ‘Hoe was je eerste dag weer op school?’

Ik loop naar haar toe en ruik haar bekende geur: patchouli, verf en tuinaarde.

‘Het ging goed,’ zeg ik.

Ze bestudeert mijn gezicht zoals ze altijd doet voor ze gaat tekenen. De stilte tussen ons lijkt te tikken als een klok, wat de laatste tijd wel meer het geval is. Ik voel haar frustratie, hoe ze me zou willen schudden als een boek, in de hoop dat alle woorden eruit vallen.

‘Er zit een nieuwe jongen in de band,’ zeg ik om mijn best te doen.

‘O, echt? Wat speelt hij?’

‘Zo’n beetje van alles, geloof ik.’ Voor ik tijdens de lunchpauze het bos in ben gevlucht, zag ik hem met zijn gitaar slingerend in zijn hand over het schoolplein lopen met Rachel.

‘Lennie, ik heb erover nagedacht... misschien is het nu wel goed voor je, als troost...’ O, o. Ik weet al waar dit naartoe gaat. ‘Ik bedoel, toen je nog les had van Marguerite kon jij je instrument nauwelijks loslaten...’

‘Dingen veranderen,’ onderbreek ik haar. Ik ben nog niet toe aan een gesprek. Niet weer. Ik probeer langs haar te komen om naar binnen te gaan. Ik wil gewoon in Baileys klerenkast zitten, tegen haar kleren aangedrukt en omringd door de geuren van fikkies stoken bij de rivier, kokoszonnebrandcrème, rozenparfum – van haar.

‘Luister,’ zegt ze zachtjes, terwijl ze haar vrije hand uitsteekt om mijn kraag recht te trekken, ‘ik heb Toby te eten gevraagd. Hij heeft een

aardige tik van de molen gekregen. Ga hem gezelschap houden, help hem met wieden of zoiets.'

Het schiet door mijn hoofd dat ze waarschijnlijk ook zoiets over mij tegen hem heeft gezegd om hem over te halen bij ons langs te komen. Bah.

En zonder een antwoord af te wachten drukt ze de verfkwast op het puntje van mijn neus.

'Omie!' schreeuw ik tegen haar rug als ze zich omdraait om weer naar binnen te gaan. Ik probeer het groen met mijn hand van mijn neus te vegen. Bails en ik hebben in ons leven al zo vaak meegemaakt dat we worden belaagd door Omies roekeloze, in groene verf gedoopte kwast. Let wel, alleen groen. Omies schilderijen hangen door het hele huis aan de muur, van de grond tot aan het plafond, staan in stapels achter banken, stoelen, kasten, liggen onder tafels en elk exemplaar is een bewijsstuk van haar onsterfelijke liefde voor de kleur groen. Ze heeft alle tinten, van limoen- tot bosgroen, die ze hoofdzakelijk gebruikt om één ding te schilderen: wilgachtige vrouwen die eruitzien alsof ze half zeemeermin, half marsmannetje zijn. 'Dat zijn mijn dames,' zei ze tegen Bails en mij, 'halverwege, tussen het hier en daar.'

Op haar bevel zet ik mijn muziekkoffer en tas neer en plant mezelf op het warme gras naast een liggende Toby en slapende honden om hem met 'het wieden' te helpen.

'Stamkleuren,' zeg ik, wijzend op mijn neus.

Hij knikt ongeïnteresseerd vanuit zijn bloemencoma. Nu ben ik een gepofte aardappel mét een groene neus. Geweldig.

Ik kruip in mijn schulp als een schildpad, druk mijn knieën tegen mijn borst en leg mijn hoofd in de spleet ertussen. Ik laat mijn ogen glijden van de seringeng, gedrapeerd over het latwerk, tot aan de plukjes narcissen, roddelend in de bries over het onbetwistbare feit dat de lente vandaag zijn regenjas heeft afgeschud en vrolijk rondspringt. Ik word er misselijk van, alsof de wereld is vergeten wat ons is overkomen.

‘Ik ga al haar spullen niet in verhuisdozen doen,’ zeg ik zonder er bij na te denken. ‘Nooit.’

Toby rolt op zijn zij, houdt zijn hand boven zijn ogen om ze tegen de zon te beschermen zodat hij me kan aankijken en zegt tot mijn verbazing: ‘Natuurlijk niet.’

Ik knik en hij knikt terug. Dan ga ik languit op het gras liggen en leg mijn armen gekruist over mijn gezicht zodat hij niet kan zien dat ik glimlach.

Het volgende wat ik opmerk is dat de zon achter een berg is verdwenen en dat die berg oom Big is die boven ons uittorent. Toby en ik moesten in slaap zijn gevallen.

‘Ik voel me net Glinda de goede heks,’ zegt Big, ‘die neerkijkt op Dorothy, de vogelverschrikker en de twee Toto’s in het klaprozenveld net buiten Oz.’ Die paar slaapverwekkende bloesembomen kunnen niet op tegen de misthoornstem van oom Big. ‘Ik dacht al dat als jullie niet wakker zouden worden, ik het had moeten laten sneeuwen.’ Ik grijns slaperig naar zijn gezicht met die gigantische excentrieke krulsnor boven zijn lippen. Hij heeft een rode koeltas in zijn hand alsof het een aktetas is.

‘Hoe gaat het met je distributieproject?’ vraag ik, terwijl ik met mijn voet op de koeltas tik. We zitten met een ham-kwestie. Na de begrafenis leek er in Clover een eenduidig bevel uitgevaardigd te zijn dat iedereen ons een ham moest komen brengen. Overal lag ham, in de koelkast, de vriezer, op het aanrecht, in de oven en de gootsteen. Oom Big deed de deur steeds open voor mensen die langskwamen om ons hun medeleven te betuigen. Omie en ik hoorden hem keer op keer met zijn bulderende stem zeggen: ‘O, een ham, wat attent, dank je, kom erin.’ Na een paar dagen werd Bigs reactie op de hammen steeds dramatischer, om ons te amuseren. Telkens keer als hij ‘Een ham!’ uitriep, keken Omie en ik elkaar aan en konden we met moeite een ongepast gegiechel onderdrukken. Nu heeft Big een missie; hij zorgt ervoor dat iedereen binnen een straal van dertig kilometer elke dag een boterham met ham krijgt.

Hij zet de koeltas op de grond en steekt zijn hand uit om me overeind te helpen. ‘Het zou goed kunnen dat we over een paar dagen hamloos zijn hier in huis.’

Als ik sta, geeft oom Big me een kus op mijn hoofd en hij steekt zijn hand uit naar Toby. Als die overeind is, trekt Big hem in zijn armen en ik kijk hoe Toby, die zelf best groot is, in zijn bergachtige omhelzing verdwijnt. ‘Hoe gaat het met je, cowboy?’

‘Niet zo best,’ is het antwoord.

Big laat hem los, laat een hand op zijn schouder rusten en legt de andere op mijn schouder. Hij kijkt van Toby naar mij. ‘We kunnen er niet omheen, maar moeten erdoorheen... wij allemaal.’ Hij zegt het als Mozes en daarom knikken we allebei alsof ons een grote wijsheid wordt verleend. ‘Maar jij hebt wat terpentijn nodig.’ Hij knipoogt naar me. Big is de beste knipogger ter wereld – met vijf huwelijken op zijn naam heeft hij dat wel bewezen. Toen zijn vijfde vrouw hem had verlaten, stond Omie erop dat hij bij ons introk. Ze zei: ‘Jullie arme oom komt nog om van de honger door zijn liefdesverdriet. Met een bedroefd hart kun je niet lekker koken.’

Dat wordt nu wel bewezen. Door Omie zelf. Alles wat zij momenteel kookt smaakt naar as.

Toby en ik lopen achter Big aan het huis in, waar hij stilstaat voor het schilderij van zijn zus, mijn vermiste moeder: Paige Walker. Voor ze zestien jaar geleden wegliep, was Omie met een portret van haar bezig, dat ze dus nooit heeft kunnen afmaken, maar toch heeft opgehangen. Het hangt boven de haard in de huiskamer, een halve moeder met lang groen haar dat als water om haar onafgemaakte gezicht spoelt.

Omie heeft ons altijd gezegd dat onze moeder terug zou komen. ‘Ze komt terug,’ zei ze alsof mam naar de winkel was om eieren te kopen, of naar de rivier was gegaan om even te zwemmen. Omie zei dat zo vaak en ook met zo veel overtuiging dat wij het lange tijd, voor we meer te horen kregen, blindelings geloofden en we gewoon een hele tijd zaten te

wachten tot de telefoon zou rinkelen, de deurbel zou klinken of er een brief zou komen.

Ik tik zachtjes met mijn hand tegen Big die naar De Halve Moeder staart alsof hij verloren is in een stil, verdrietig gesprek. Hij zucht, legt een arm om me heen en een andere om Toby en we sjokken allemaal naar de keuken als een driekoppige, zesbenige, tien ton wegende zak verdriet.

Het avondeten bestaat, zoals te verwachten, uit een hamschotel uit de oven die naar as smaakt en dat wij nauwelijks aanraken.

Daarna gaan Toby en ik op de grond in de huiskamer liggen waar we luisteren naar Baileys muziek, ontelbare fotoalbums bekijken en dus eigenlijk een dolk door ons hart steken.

Ik werp stiekem blikken op hem. Ik kan Bailey bijna om hem heen zien fladderen, hem van achteren naderen en haar armen om zijn nek leggen zoals ze dat altijd deed. Dan fluisterde ze totaal gênante dingen in zijn oor en hij plaagde haar dan terug, alsof ik helemaal niet bestond.

‘Ik voel Bailey,’ zeg ik uiteindelijk omdat het gevoel me overweldigt. ‘In deze kamer, bij ons.’

Hij kijkt verrast op van het fotoalbum op zijn schoot. ‘Ik ook. Ik had dat gevoel al de hele tijd.’

‘Dat is zó fijn,’ zeg ik en de opluchting druipt ervanaf.

Hij glimlacht en daardoor knijpt hij zijn ogen een beetje dicht alsof hij tegen de zon in probeert te kijken. ‘Dat is het ook, Len.’ Ik herinner me dat Bailey een keer vertelde dat Toby niet zo veel met mensen praat maar als geen ander in staat is om geschrokken paarden op de boerderij met een paar woorden te kalmeren. Net als de heilige Franciscus zei ik tegen haar en ik geloof het – de lage en langzaam sussende toon van zijn stem is geruststellend, als de golven die ’s nachts op het strand spoelen.

Ik richt mijn blik weer op de foto’s van Bailey als Wendy in de voorstelling ‘Peter Pan’ op de basisschool. We zeggen er geen van beiden iets over, maar het troostende gevoel dat Bailey heel dicht bij ons is, blijft de hele avond hangen.

Later staan Toby en ik in de tuin afscheid te nemen. De duizeligmakende, dronken geur van de rozen overspoelt ons.

‘Ik vond het geweldig om bij je te zijn, Lennie. Voel me wat beter.’

‘Ik ook,’ zeg ik en ik pluk aan een blaadje lavendel. ‘Veel beter zelfs.’ Ik zeg dit zachtjes en tegen de rozenstruik omdat ik niet eens weet of ik wel wil dat hij het hoort, maar als ik weer naar zijn gezicht kijk, is zijn blik vriendelijk, zijn leeuwachtige trekken zijn minder leeuwachtig, maar meer als die van een welpje.

‘Ja,’ zegt hij en zijn donkere, stralende ogen staan verdrietig. Hij tilt zijn arm op en heel even denk ik dat hij mijn gezicht wil aanraken met zijn hand, maar dan strijkt hij gewoon door zijn eigen woeste haardos.

We leggen de resterende voetstappen naar de straat in slow motion af. Als we er zijn, duiken Lucy en Ethel uit het niets op en beginnen tegen Toby op te springen, die op z’n knieën valt om ze gedag te zeggen. Hij heeft zijn skateboard in een hand en aait de honden met zijn andere, terwijl hij onbegrijpelijke woordjes in hun vacht fluistert.

‘Jij bent echt de heilige Franciscus!’ Ik heb iets met heiligen – vooral met de wonderen, niet met de zelfkastijdingen.

‘Dat werd weleens gezegd.’ Een vage glimlach kronkelt over de brede vlaktes van zijn gezicht en eindigt in zijn ogen. ‘Vooral door je zus.’ Heel even heb ik de neiging om hem te vertellen dat ik dat had bedacht, niet Bailey.

Hij is klaar met gedag zeggen, staat weer op, laat zijn skateboard op de grond vallen en stabiliseert hem met zijn voet. Hij maakt verder geen enkele aanstalten om te vertrekken. Jaren lijken te verstrijken.

‘Ik moest maar eens gaan,’ zegt hij zonder weg te gaan.

‘Ja,’ zeg ik. Nog een paar jaar erbij.

Voor hij uiteindelijk op zijn skateboard stapt, omhelst hij me en we houden elkaar zo stevig vast onder die verdrietige, sterrenloze hemel dat ik even het gevoel krijg dat we één gebroken hart hebben in plaats van twee.

Maar dan voel ik opeens iets hards tegen mijn heup aan drukken, hij,

dat ja. Holy shit! Ik maak me snel los, zeg gedag en ren terug naar huis.

Ik weet niet of hij weet dat ik het heb gevoeld.

Ik weet helemaal niks meer.

Iemand uit Baileys toneelklas
schreeuwde bravo aan het einde van de rouwdienst
en iedereen stond op
en begon te klappen.
Ik weet nog dat ik dacht dat het dak eraf zou vliegen
door het gedonder in onze handen,
dat verdriet een ruimte was
gevuld met hongerig, wanhopig licht.
We klaptten negentien jaar lang
voor een wereld met Bailey erin
stopten niet met klappen
toen de zon onderging en de maan opkwam
toen alle mensen ons huis binnenstroonden
met eten en krankzinnig verdriet
stopten niet met klappen
toen we de deur achter Toby dichtdeden
die de verdrietige weg naar huis moest afleggen.
Ik weet dat we voorbij die plek zijn gekomen
gewassen en geslapen en gegeten moeten hebben
maar voor mijn gevoel zijn Omie, Big en ik
wekenlang daar blijven hangen
en naar de dichte deur blijven staren
met niks anders tussen onze handen
dan lucht.

(Gevonden op een stukje blocnotepapier dat over Main Street woei)